

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞINA

1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim ile gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim. 13.07.2023

Mehmet Rüştü TIRYAKI
Batman Milletvekili

GENEL GEREKÇE

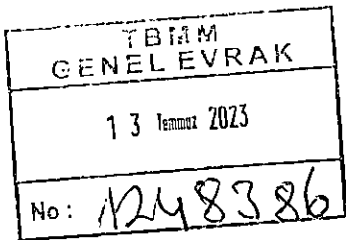
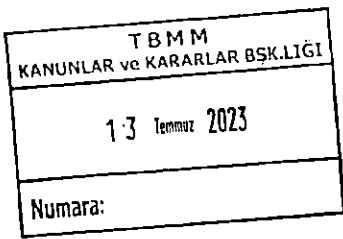
1929 yılında Türkiye'nin nitelikli insan kaynağı ihtiyacını karşılamak amacıyla öğrencilerin öğrenim görmek üzere yurtdışına gönderilmesini düzenleyen 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun çıkarılmış; Yurt Dışına Lisansüstü Öğrenim Görmek Üzere Gönderilecek Adayları Seçme ve Yerleştirme (YLSY) Programı ile 2000'li yıllara kadar oldukça sınırlı sayıda öğrenci lisansüstü öğrenim için yurtdışına gönderilirken özellikle 2000'li yılların ortasından itibaren her yıl gönderilen öğrenci sayısı 500'ün üzerine çıkmıştır. 2023 yılı için bu şekilde bursiyer öğrenci olanların sayısının 5bin olduğu bilinmektedir.

Programa göre söz konusu öğrenciler öğrenimlerini tamamlayıp Türkiye'ye döndüklerinde, öğrenim sürelerinin 2 katı kadar süreyle mecburi hizmet yapmak üzere üniversiteler ile kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmektedir.

Gerek ülkeden ülkeye değişen lisansüstü öğrenim sürelerinin değişiklik göstermesi gibi teknik gerek tüm dünyayı etkisi altına alan Pandemi gerekse de kişisel ve/veya toplumsal sebeplerle öğrenimini burs süresinde tamamlayamayan veya tamamlamasına rağmen iki ay gibi kısa bir süre içerisinde hemen görev talebinde bulunmayan öğrenciler için tazminat ödeme süreci başlatılmakta bu öğrencilere aylık taksitler halinde ödenmek üzere 4 yıllık ödeme planı çıkarılmaktadır. Bugün itibarıyla 5 bin bursiyerden 975'i hakkında tazminat sürecinin yürütüldüğü tespit edilmiştir.

Bu bursiyerlerin bir kısmı bir yandan tazminat öderken diğer yandan öğrenimlerine devam etmekte ancak tazminatlarını ödemekte zorlanmaktadır. Mevzubahis tazminat, faiziyle birlikte güncel döviz kuru üzerinden talep edildiğinden 2015'ten 2023'e yaklaşık on kat artış gösteren döviz kuruyla ödeme yapmak imkânsız hale gelmiştir.

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Tarih: 14-7-2023	Esas No: 2/1352

Tazminat borcu ülkeden ülkeye değişmekle birlikte bir kişi için bu borç miktarının 150 bin euro/dolar ile 500 bin euro/dolar arasında değişen tutarlarda olduğu bilinmektedir. Örnek olarak, 300 bin dolar borçla yükümlü bir bursiyer, ödeme planına göre ikinci yıldan itibaren aylık 5.000 dolar üçüncü yıldan itibaren aylık 7.500 dolar, dördüncü yıldan itibaren ise aylık 10.000 dolar taksitlerle ödeme yapmalıdır. Bu miktarda bir ödemeyi güncel dolar/TL paritesiyle yapmanın mümkün olmadığı aşıkardır.

Tazminata esas alınan döviz kurunun, taahhüdün ihlal edildiği tarihten değil de son bursun alındığı tarihe göre belirlenmesi şüphesiz ki daha hakkaniyetli ve adil olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Teklif ile, YLSY programı ile yurtdışına öğrenim görmeye gönderilmiş öğrencilerin eğitime başladıkları tarihten sonra 10 katına kadar artan döviz kuru yerine son aldıkları burs tarihindeki döviz kuruna göre tazminat ödemeleri öngörülmüştür.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

ECNEBİ MEMLEKETLERE GÖNDERİLECEK TALEBE HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 08.04.1929 tarihli ve 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- Bu Kanun uyarınca mecburi hizmet karşılığı yurt dışına gönderilenlerden, bu maddenin yayımlandığı tarihe kadar geçen süre içinde eğitimin herhangi bir aşamasında öğrencilikle ilişkileri kesilenler, öğrenim sürelerinin bitiminde mecburi hizmetlerini tamamlamak üzere görevlerine başlamayanlar, görevlerine başlayıp da yükümlü bulundukları mecburi hizmetini bitirmeden görevlerinden ayrılanlar ile göreve başladıktan sonra mecburi hizmetle yükümlü bulundukları süre içerisinde kadrolarıyla ilişkisi kesilenlerden haklarında borç takibi işlemi devam edenler ve/veya yapılması gerekenler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde başvurmaları halinde, kendilerine döviz

olarak yapılmış olan her türlü ödeme için, imzaladıkları yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi hükümleri dikkate alınmaksızın ve ilgililere ödeme yapma sonucunu doğurmaksızın, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 34 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükümlerine göre bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki süreler için faiz uygulanmaksızın hesaplanacak tutarlarla yükümlü tutulurlar.

Bunların daha önce ödemiş oldukları tutar ile mecburi hizmetlerinde değerlendirilen sürelerle isabet eden tutar, yukarıdaki şekilde belirlenecek tutardan düşülür. Bu madde uyarınca vazgeçilen borç tutarına isabet eden vekâlet ücreti de dâhil yargılama giderleri tahsil edilmez. Döviz borcunun hesaplanması, ilgiliye yapılan son aylık burs ödemesi tarihindeki T.C. Merkez Bankasının tespit ve ilân edilen efektif satış kuru üzerinden yapılır. Ancak, bu hükümlere göre hesaplama yapılması sonucunda borçlunun aleyhine bir durum ortaya çıkması halinde ilgilinin taahhüdünü ihlal ettiği tarihteki kur uygulanır. Hesaplanan borç tutarı, ilgilinin durumu ve ödenmesi gereken meblağ dikkate alınarak azami beş yıla kadar taksitlendirilebilir. Bu fıkra kapsamında düzenlenen yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi damga vergisi ve noter harcından müstesnadır.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.